

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar
om ändring av folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård och
7 § lagen om Helsingfors universitetscentralsjukhus**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård och lagen om Helsingfors universitetscentralsjukhus ändras så, att till en kommun eller samkommun som upprätthåller en hälsovårdscentral eller ett sjukvårdsdistrikt samt till samkommunerna för Helsingfors universitetscentralsjukhus och Barnets Borg enligt kalkylerade grunder av statsmedel skall betalas specialersättning för kost-

nader som föranleds av tilläggsutbildning för läkare inom primärvården. Avsikten är att social- och hälsovårdsministeriet årligen skall fastställa de grunder som beräkningen av ersättningen baserar sig på.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1995 och avses bli behandlad i samband med den. De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 1995.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt rådets direktiv om särskild utbildning för allmänpraktiserande läkare (86/457/EEG) som nämns i bilaga VII till EES-avtalet skall de stater som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för de allmänpraktiserande läkare som verkar inom ramen för ett socialförsäkringssystem anordna en praktiskt inriktad särskild utbildning omfattande minst två års studier. Enligt direktivet skall denna utbildning vara obligatorisk från och med den 1 januari 1995. I Finland verkar alla läkare inom patientarbetet inom ramen för socialförsäkringssystemet.

Förordningen om tilläggsutbildning för läkare inom primärvården (1435/93) innehåller stadganden om hur länge den i direktivet avsedda särskilda utbildningen skall pågå och vad den skall innehålla. Syftet med utbildningen är i första hand att göra läkaren förtrogen med uppgifterna för läkare inom primärvården, hälso- och sjukvårdens förvaltning och socialskyddssystemet samt med samarbetet med an-

ställda inom hälso- och sjukvården och socialvården.

Enligt 4 § 1 mom. förordningen varar utbildningen två år om den fullgörs på heltid. En del av utbildningen kan fullgöras på deltid förutsatt att den totala utbildningstiden inte förkortas, målet för utbildningen uppnås och tjänstgöringen på deltid per vecka är minst 60 % av tjänstgöringen på heltid.

För att genomgå utbildningen skall läkaren i enlighet med 4 § 2 mom. förordningen tjänstgöra i läkaruppgifter vid en hälsovårdscentral eller en annan inrättning för primärvård eller vid en allmänläkares mottagning under övervakning av en läkare som är legitimerad att självständigt utöva yrket på heltid i minst sex månader, tjänstgöra i läkaruppgifter vid ett sjukhus på heltid i minst sex månader, delta regelbundet i utbildning på arbetsplatsen vid en verksamhetsenhet som nämns ovan samt genomgå minst 16 timmars utbildning i kursform, som godkänts eller ordnas av utbildningsenheten och som gör läkaren förtrogen med hälsovårdsförvaltningen och socialskyddssystemet.

Enligt 4 § 3 mom. i förordningen kan av utbildningen högst sex månaders tjänstgöring fullgöras i läkaruppgifter som godkänts av utbildningsenheten (medicinska fakulteten vid Helsingfors universitet, Kuopio universitet, Tammerfors universitet, Uleåborgs universitet och Åbo universitet) och som utförs vid en annan på allmänläkaruppgifter inriktad inrättning eller enhet för hälso- och sjukvård än de verksamhetsenheter som avses ovan.

Enligt 5 § i förordningen fattar utbildningsenheten beslut om godkännande av tjänstgöring som en läkare fullgjort samt tidigare studier som en del av utbildningen.

Direktivets stadganden om att verka som allmänpraktiserande läkare inom ramen för socialförsäkringssystemet har trätt i kraft genom lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/94). Enligt 4 § 1 mom. beviljar rättsskyddscentralen för hälsovården på ansökan en person som har genomgått grundutbildning för läkare rätt att under någon annans ledning och tillsyn utöva läkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person. Nämnda rätt beviljas en person för fullgörande av sådan i direktivet avsedd tilläggsutbildning för läkare inom primärvården som äger rum under ledning och övervakning av en läkare som är legitimerad att självständigt utöva sitt yrke. Rätt att såsom legitimerad yrkesutbildad person självständigt vara verksam som allmänläkare har enligt 4 § 2 mom. en sådan legitimerad läkare som har genomgått tilläggsutbildning för läkare inom primärvården.

Utbildningsenheterna utexaminerar årligen ca 500 personer som har avlagt medicine licentiatexamen. Därför kommer minst 500 medicine licentiat att 1995 behöva arbetsmöjlighet med tanke på tilläggsutbildningen för läkare inom primärvården. Från och med 1996 kommer det årligen att behövas ca 1 000 arbetsmöjligheter. I fråga om tilläggsutbildningen godkänns även annat läkararbete än sådant som utförts vid en hälsovårdscentral eller ett sjukhus. Enligt uppskattning kommer antalet sådana arbetsmöjligheter att vara 50 år 1995 och 100 under senare år. Detta har beaktats i denna proposition och vid bedömningen av dess ekonomiska verkningar.

Av tilläggsutbildningen för läkare inom primärvården ersätter det första året tjänstgöring inom det s.k. orienterande skedet. Det har förekommit svårigheter i fråga om fullgörandet av tjänstgöring i det orienterande skedet, efter-

som det funnits jämförelsevis få tjänster som gällt uttryckligen detta skede. Detta beror åtminstone delvis på att den kalkylerade statsandel som avses i lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92) fördelas på alla kommuner oberoende av om dessa har upprätthållit tjänster som avser det orienterande skedet. Avsikten med propositionen är utöka kommunernas och samkommunernas möjligheter och villighet att skapa arbetsmöjligheter.

För trygghandlet av de arbetsmöjligheter som tilläggsutbildningen för läkare inom primärvården förutsätter föreslås det att folkhälsolagen (66/72), lagen om specialiserad sjukvård (1062/89) och lagen om Helsingfors universitetscentralsjukhus (1064/89) ändras så, att till en kommun eller samkommun som upprätthåller en hälsovårdscentral, en kommun eller samkommun som upprätthåller ett sjukvårdsdistrikt samt samkommunen för Helsingfors universitetscentralsjukhus och samkommunen Barnets Borg, som utgör en särskild samkommun, enligt kalkylerade grunder av statsmedel skall betalas ersättning för kostnader som föranleds av tilläggsutbildning för läkare inom primärvården. Avsikten är att en kommun eller samkommun som upprätthåller en hälsovårdscentral eller ett sjukvårdsdistrikt samt samkommunerna för Helsingfors universitetscentralsjukhus och Barnets Borg skall anmäla till länsstyrelsen antalet månader under vilka läkare fått utbildning vid en hälsovårdscentral eller ett sjukhus. Om exempelvis två läkare har fått utbildning under tre månader vid en hälsovårdscentral eller ett sjukhus, anmäls sex utbildningsmånader till länsstyrelsen. På basis av anmälningen är det meningen att länsstyrelsen betalar ersättning till de kommuner eller samkommuner som upprätthåller en hälsovårdscentral eller ett sjukvårdsdistrikt samt till samkommunerna för Helsingfors universitetscentralsjukhus och Barnets Borg.

Grunderna för beräkningen av ovan nämnda specialersättning skall enligt förslaget fastställas i ett beslut som social- och hälsovårdsministeriet årligen fattar. År 1995 avses ersättningen för de kostnader som föranleds av tilläggsutbildning för läkare inom primärvården vara 6 000 mk per månad för varje läkare som utbildats. Ersättningen skall enligt förslaget basera sig på lönen enligt löneklass Y 31 med ett tjänstetillägg jämte socialskydds- och pensionsavgifter. Betalningen av ersättningen

skall vara kopplad till de läkare som deltagit i utbildningen i fråga.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

År 1995 skall specialersättningen för de kostnader som föranleds av tillägsutbildning för läkare inom primärvården uppgå till 6 000 mk per månad för varje läkare som utbildas. Behovet av anslag är därmed 32 milj. mk (12 mån x 6 000 mk x 450 arbetsmöjligheter). I budgetpropositionen för 1995 föreslås att 32 milj. mk anslås för detta ändamål samt att inalles ca 24 milj. mk avdras i fråga om statsandelar som avser 300 tjänster i det orienterande skedet. I enlighet med 3 § 2 mom. lagen om statsandelar till kommunerna (688/92) avdras dessutom ca 4 milj. mk från kommunernas allmänna statsandel. Propositionens ekonomiska nettoverkningar är därmed 4 milj. mk.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteupdrag vid social- och hälsovårdsministeriet och i

samarbete med undervisningsministeriet, rättskyddscentralen för hälsovården och Finlands Kommunförbund. Angående propositionsutkastet har utlåtanden begärts av undervisningsministeriet, de medicinska fakulteterna, rättskyddscentralen för hälsovården, samkommunerna för sjukvårdsdistrikten, vissa kommuner och samkommuner som upprätthåller hälsovårdscentraler, länsstyrelserna, Finlands Läkarförbund och Finlands Kommunförbund. I utlåtandena har reformen ansetts nödvändig.

4. Närmare stadganden och bestämmelser

Grunderna för beräkningen av specialersättning skall fastställas i ett beslut som social- och hälsovårdsministeriet årligen fattar. Ett utkast till beslut bifogas.

5. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1995.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av folkhälsolagen

I enlighet med riksdagens beslut fogas till folkhälsolagen av den 28 januari 1972 (66/72) en ny 40 § i stället för den 40 § som upphävts genom lag av den 30 mars 1979 (376/79) som följer:

5 kap.

Särskilda stadganden

40 §

Till en kommun eller samkommun som upprätthåller en hälsovårdscentral betalas enligt kalkylerade grunder av statsmedel ersättning för kostnader som föranleds av utbildning som avses i 4 § förordningen om tillägsutbildning för läkare inom primärvården (1435/93). Den kommun eller samkommun som upprätthåller en hälsovårdscentral anmäler halvårsvis till länsstyrelsen vilka läkare som har

utbildats vid hälsovårdscentralen samt antalet utbildningsmånader. På basis av anmälningen betalar länsstyrelsen ersättning till den kommun eller samkommun som upprätthåller hälsovårdscentralen. Grunderna för beräkningen av ersättningen fastställs årligen av social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen föresätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om specialiserad sjukvård**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 1 december 1989 om specialiserad sjukvård (1062/89) en ny 50 § i stället för den 50 § som upphävts genom lag av den 3 augusti 1992 (748/92) som följer:

10 kap.

Ordnande av undervisning och forskning

50 §

Till en kommun eller samkommun som upprätthåller ett sjukvårdsdistrikt betalas enligt kalkylerade grunder av statsmedel ersättning för kostnader som föranleds av utbildning som avses i 4 § förordningen om tilläggsutbildning för läkare inom primärvården (1435/93). Sjukvårdsdistriktets samkommun anmäler halvårsvis till länsstyrelsen vilka läkare som har

utbildats vid sjukhuset samt antalet utbildningsmånader. På basis av anmälningen betalar länsstyrelsen ersättning till den kommun eller samkommun som upprätthåller sjukvårdsdistriktet. Grunderna för beräkningen av ersättningen fastställs årligen av social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av 7 § lagen om Helsingfors universitetscentralsjukhus**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 7 § lagen den 1 december 1989 om Helsingfors universitetscentralsjukhus (1064/89), sådant detta lagrum lyder i lag av den 3 augusti 1992 (750/92), som följer:

7 §

Ersättning av statsmedel

För kostnaderna för ordnande av verksamheten betalas till samkommunen och till samkommunen Barnets Borg, som utgör en särskild samkommun, ersättning av statsmedel

enligt 47 § 1 mom. och 50 § lagen om specialiserad sjukvård.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 30 september 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

3.

Lag**om ändring av 7 § lagen om Helsingfors universitetscentralsjukhus**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 7 § lagen den 1 december 1989 om Helsingfors universitetscentralsjukhus (1064/89), sådant detta lagrum lyder i lag av den 3 augusti 1992 (750/92), som följer:

Gällande lydelse

7 §

Statsandel

För kostnaderna för ordnande av verksamheten betalas till kommunalförbundet och till kommunalförbundet Barnets Borg, som utgör ett särskilt kommunalförbund, statsandel enligt 47 § 1 mom. lagen om specialiserad sjukvård.

Föreslagen lydelse

7 §

Ersättning av statsmedel

För kostnaderna för ordnande av verksamheten betalas till *samkommunen och till samkommunen* Barnets Borg, som utgör en särskild *samkommun*, ersättning av statsmedel enligt 47 § 1 mom. och 50 § lagen om specialiserad sjukvård.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Social- och hälsovårdsministeriets beslut

om de grunder som 1995 gäller för den specialersättning som skall betalas för kostnader föranledda av tilläggsutbildning för läkare inom primärvården

Social- och hälsovårdsministeriet har med stöd av 40 § folkhälsolagen av den 28 januari 1972 (66/72) och 50 § lagen om specialiserad sjukvård av den 1 december 1989 (1062/89), dessa lagrum sådana de lyder, det förstnämnda i lag av den 199 (/) och det sistnämnda i lag av den 199 (/) beslutat:

1 §
Ersättningen för kostnader som föranleds av tilläggsutbildning för läkare inom primärvården är 6 000 mark i månaden för varje läkare som utbildats. Vid dimensioneringen av ersättningen används som grund lönen enligt löne-

klass Y 31 med ett tjänstetillägg jämte socialskydds- och pensionsavgifter.

2 §
Detta beslut träder i kraft den 19 .